

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 14 DECEMBER 1905.

Ontwerp van wet tot bepaling van het legercontingent voor 1906 ⁽¹⁾.

VERSLAG

NAMENS DE MIDDENAFDEELING ⁽²⁾ UITGEBRACHT DOOR DEN HEER DAVIGNON.

MIJNE HEEREN,

Evenals voor het jaar 1905, handhaaft het ontwerp van wet, waarbij het legercontingent voor 1906 wordt vastgesteld, het cijfer van 13,300 man. Ziehier den uitslag der stemming in de onderscheidene afdeelingen die het ontwerp onderzochten :

In de 1^e en de 6^e afdeeling, wordt het ontwerp afgewezen bij staking van stemmen; in de 2^e afdeeling wordt het goedgekeurd met vier stemmen tegen twee; de 3^e afdeeling keurt het eenparig goed; de 4^e neemt het aan met drie stemmen tegen twee; de vijfde, eindelijk, verwerpt het met zes stemmen tegen vijf.

Op verzoek van twee afdeelingen, stelde de Middenafdeeling den heer Minister van Oorlog onderstaande vragen :

1^e Vraag.

Bij soorten, bij wapen en bij provincie het getal opgeven van de vrijwilligers die jaarlijks opkwamen, sedert de wet van 1902 in werking is getreden?

---

(1) Wetsontwerp, n° 8.

(2) De Middenafdeeling, voorgezeten door den heer NERINCX, bestond uit de heeren DE GHELLINCK D'ELSEGHEM, LEFEBVRE, GENDERBIEN, DAVIGNON, BERTRAND en ADOLF DAENS.

Antwoord.

Opgave, per jaar en per wapen, van 't getal vrijwilligers van beroep, die werden goedgekeurd, en van de afgewezenen in de korpsen alsmede in de Plaatsen, van 6 April 1902 tot 30 September 1905.

WAPENS.	Van 6 April 1902 tot 30 September 1903.		Van 1 October 1903 tot 30 September 1904.		Van 1 October 1904 tot 30 September 1905.	
	Aan- genomen.	Afgewezen.	Aan- genomen.	Afgewezen.	Aan- genomen.	Afgewezen.
Infanterie	1,922	952	1,303	661	1,355	526
Cavalerie	560	342	479	258	518	217
Veldartillerie	246	130	140	88	167	53
Vestingartillerie en bijzondere artillerie-compagniën	409	145	308	73	304	80
Trein	132	57	86	43	3	13
Genie en bijzondere compagniën	133	108	97	38	107	67
Bataljon van administratie	31	10	2	20	5	12
Kadettenschool	36	•	17	•	21	•
Pupillen	•	•	•	•	16	•
TE ZAMEN	3,469	1,744	2,441	1,181	2,496	968

Het getal toegelaten jongelingen bevat zoowel de aanvragers, die rechtstreeks werden aangeworven door de korpsoversten, als die geworven door plaats-commandanten.

Het cijfer der afgewezenen betreft de aanvragers die niet werden aanvaard door de korpsoversten; daar dienen te worden bijgevoegd zij die, zich voorstellende aan plaats-commandanten, dadelijk werden afgewezen. Zij zijn onderverdeeld als volgt :

Van 6 April 1902 tot 30 September 1903	674
Van 1 October 1903 tot 30 September 1904	666
Van 1 October 1904 tot 30 September 1905	643

* * *

Die inlichtingen kunnen per provincie onmogelijk worden gegeven, tenzij na wekenlang onderzoek.

2° Vraag.

Dat getal opgeven, voor de drie laatste jaren voordat de wet van kracht werd?

Antwoord.

Dienaangaande mist het Departement van Oorlog alle inlichting, vermits vroeger niet werd voorgeschreven nota te houden van de optredende aanvragers.

3^e Vraag.

Het getal opgeven van de tot den dienst goedgekeurde miliciens, die het jaar der inlijving of vroeger als vrijwilliger werden afgewezen, en de redenen van die afwijzing?

Antwoord.

De staten, welke dienen voor het inlijven der miliciens, bevatten dienaangaande geene aanwijzing; dus zou men de miliciens persoonlijk moeten onderwerpen. Dat zou zeer moeilijk en onvolledig zijn, vermits de miliciens van 1902 niet meer in werkelijken dienst zijn, zomin als het meerendeel der miliciens van 1903.

4^e Vraag.

a) Opgeven hoeveel ten honderd vrijwilligers en miliciens elk jaar werden afgewezen sedert de wet van kracht werd?

b) Wat die verhouding was, in de drie laatste jaren dat de wet van kracht werd?

Antwoord.**a) VRIJWILLIGERS.**

Van 1902 tot 1903 :	afgewezen	41.07 %
Van 1903 tot 1904 :	—	43.07 %
Van 1904 tot 1905 :	—	38.31 %

MILICIENS.

Lichting van 1902 :	afgewezen	35.27 %
— 1903 :	—	34.89 %
— 1904 :	—	35.28 %

Er dient te worden aangenomen, dat de candidaten-vrijwilligers van beroep meerendeels jonger zijn dan miliciens.

b) MILICIENS.

Lichting van 1899 :	afgewezen	35.25 %
— 1900 :	—	37.53 %
— 1901 :	—	36.89 %

Het Departement van Oorlog bezit geene inlichtingen van dien aard omtrent de vrijwilligers onder het vroeger stelsel.

5^e Vraag.

Werden de vrijwilligers uitsluitend door militaire geneesheeren onderzocht; door welke overheid werden die geneesheeren aangesteld?

Antwoord.

Volgens de onderrichtingen, worden vrijwilligers van beroep achtereenvolgens gekeurd door twee militaire geneesheeren van verschillenden graad: zij die zich rechtstreeks aangeven bij eenen korpsoverste, worden gekeurd door geneesheeren van dat korps; zij die zich bij eenen plaats-commandant aangeven, door geneesheeren van dit garnizoen: dezen worden door dien commandant aangewezen.

Naar luid van artikel 6 van 't koninklijk besluit van 12 September 1902, waarbij de voorwaarden tot aanvaarding van vrijwilligers van beroep worden geregeld, mogen candidaten, door een der keurende geneesheeren ongeschikt tot den dienst verklaard, zich opnieuw doen keuren door eene provinciale commissie, luidens koninklijk besluit van 20 December 1889 bestaande uit den provincie-commandant, als voorzitter, een luitenant-kolonel, een majoor en twee militaire geneesheeren, de hoogsten of oudsten in graad ter verblijfplaats.

6^e Vraag.

Hoeveel gendarmen zullen worden benuttigd door het leger te velde en voor elke onzer vestingen?

Welke gendarmeriesterkte zal den dienst binnen 't land blijven verzekeren?

Antwoord.

Op die vraag kan ik niet antwoorden. Daarover gaf ik, den 15 December, in de Kamer der Volksvertegenwoordigers uitleggingen.

7^e Vraag.

Moeten de officieren medegerekend worden bij de strijdende legermacht? Tot hertoe zijn, evenals in Duitschland en Frankrijk, daarin geene officieren begrepen.

Antwoord.

Zij moeten, evenals zulks in vreemde landen geschiedt, medegerekend worden in de getalsterkte op oorlogsvoet. In de getalsterkte op vredesvoet zijn zij niet medebegrepen.

8^e Vraag.

Hoeveel gemilitariseerde burgers zijn er en hoe worden zij verdeeld over korpsen en legerinrichtingen?

Antwoord.

Middenbestuur	88
Instituut voor het maken van landkaarten	37
Archivisten van kwartiermeesters	110
Diensten der genie	17
Gestichten der artillerie	389
Slachthuizen	58
Fabriek van ingemaakte waren	28
Bakkerijen en maalderijen	191
Dienst der hospitalen	115
Dienst voor het voeder	198
Scholen	67

TE ZAMEN. 1,265

waaronder 474 nog niet al hunne militieverplichtingen vervulden en voorloopig zijn aangeworven.

9^e Vraag.

Welke is de omstandige opgave, per korps en militaire inrichtingen, van de officieren en troepen, vermeld onder de rubriek : « Andere korpsen »?

Antwoord.

De « andere korpsen » begripen den algemeenen staf, het korps van den staf, den staf der plaatsen, de intendantie, den gezondheids- en veeartsenij-dienst, het bataljon van administratie, het regiment van den trein, de militaire kadetten, de pupillen, de militaire school en het kader van het tucht- en correctiekorps.

Neemt men tot grondslag het jaar 1904, dan geeft onderstaande tabel de bijzonderheden op over de officieren en troepen, vermeld in het Statistisch Jaarboek, onder bedoelde rubriek :

• ANDERE KORPSEN. •	OFFICIEREN		TROEPEN.			Te samen.
	in werkelijke dienst.	in de reserve.	• Aanwezig. •	• Afwezig of met verlof. •		
			Werkelijke contingenten.	Reserve contingenten.		
Algemeene staf	38	•				
Korps van den staf	42	1				
Staf der plaatsen	34	•				
Intendantie	194	3				
Gezondheids- en veeartsenijdienst	260	2				
Bataljon van administratie	78	1	944	2,084	1,548	4,576
Regiment van den trein.	27	"	409	1,445	4,393	6,247
Kadettenschool (militaire kadetten)	•	•	64	•		64
Pupillenschool	•	•	445	•		445
Militaire school	•	•	84	•		84
Tucht- en correctiekorps (kader)	•	•	124	•		124
TE ZAMEN.	663	7	2,068	3,529	5,941	11,538

10^e Vraag.

Naar welke grondslagen berekende het Departement van Oorlog de getalsterkte op 't einde van 1915, welk jaar de wet van 1902 volkomen uitslagen zal hebben opgeleverd, en in denzelfden zin, de getalsterkte op 't einde van 1919, op welk oogenblik het leger vier klassen reserve-vrijwilligers zou kunnen bevatten?

Antwoord.

Het Departement van Oorlog heeft voor die jaren geene getalsterkte berekend.

11^e Vraag.

- a) Hoeveel reserve-vrijwilligers werden aangeworven in 1902, 1903, 1904 en 1905?
- b) Welken afval voorziet men op die vrijwilligers en
- c) Welke maatregelen werden genomen om in 1919, 10,000 manschappen van dat slag te hebben?
- d) Worden die vrijwilligers thans niet tweemaal medegegeld?

Antwoord.

a) Het koninklijk besluit tot instelling van reserve-vrijwilligers, werd den 29ⁿ Augustus 1903 genomen.

Ommiddellijk nadien, dat is op 1 September 1903, begon de werving van zulke vrijwilligers.

In September namen 509 personen verbintenis, waaronder 491 voor 4 jaar en 18 voor 2 jaar.

Te beginnen met 1 October 1903, worden de wervingen per eenjarig termijn bijeengeteld; het jaar vangt aan den 1ⁿ October en eindigt den 30ⁿ September nadien.

Zoo dient te worden gehandeld, omdat de militieklas, waartoe de reserve-vrijwilligers behooren, te rekenen van 1 October met verlof wordt ontslagen en omdat de verbintenis dier vrijwilligers eerst op dien datum aanvangt.

Van 1 October 1903 tot 30 September 1904, werden aangeworven :

1,609	vrijwilligers	voor 4 jaar,
782	—	voor 2 jaar.

TOTAAL 2,391 vrijwilligers.

Van 1 October 1904 tot 30 September 1905, werden aangeworven :

1,525	vrijwilligers	voor 4 jaar,
1,421	—	voor 2 jaar.

TOTAAL 2,946 vrijwilligers.

b en c) Het Departement van Oorlog bepaalt jaarlijks het getal manschappen die in de verschillende legerkorpsen moeten opgenomen worden, derwijze om de 10,000 reserve-vrijwilligers te verwerven, na aftrok van een totalen afval voor sleet en mobilisatie, die ten naasten bij op 14 tot 15 %, mag worden geschat.

d) Die vrijwilligers worden niet tweemaal medegerekend, vermits de verbintistermijn der reserve-vrijwilligers eerst dan aanvangt wanneer de militairen hunner klas met verlof zijn ontslagen, 't is te zeggen nadat hunne dertien dienstjaren zijn uitgedaan.

12^e Vraag.

Hoe verkreeg men de cijfers van manschappen vermeld in het Statistisch Jaarboek, onder de rubrieken « afwezig », « werkelijke contingenten », « reserve-contingenten » ?

Antwoord.

Krachtens artikel 2 der militiewet, duurt de militietermijn acht jaar in het werkelijk leger (dus bevatten de acht jongste klassen de werkelijke contingenten), gevolgd door vijf jaren bij de reserve (de vijf laatste klassen bevatten de reserve-contingenten).

De met verlof ontslagen manschappen zijn die welke huiswaarts zijn gezonden.

De afwezige manschappen zijn die, welke het korps verlieten zonder oorlof en nog niet worden beschouwd als deserteurs. 't Zijn ook de manschappen die in burgerlijke gevangenissen zijn opgesloten.

13^e Vraag.

Welke klassen begaven zich ter jaarlijksche monsteringen, op 't oogenblik dat het Statistisch Jaarboek voor 1904 werd opgemaakt?

Antwoord.

In 1904, woonden acht klassen de jaarlijksche monstering bij, namelijk die van 1895, 1896, 1897, 1898, 1899, 1900, 1901 en 1902.

De militairen, behorende tot de batterijen te paard, de rijdende batterijen en de cavalerie, en deel uitmakende van de contingenten van 1901 en 1902, woonden ze niet bij, daar die manschappen nog onder de wapens waren; dat is ook het geval met de manschappen der genie, die deel uitmaken van het contingent van 1902.

Te rekenen van 1907, zullen al de met onbepaald verlof ontslagen militairen bestendig de schouwing bijwonen.

14^e Vraag.

Welke afval bij mobielmaking wordt voorzien op de cijfers, geleverd in de tabel van het Statistisch Jaarboek? Hoeveel ten honderd afval wordt in Duitsland en Frankrijk aangenomen? Hoeveel manschappen per militieklas werden gemachtigd naar vreemde landen te reizen of daar te verblijven?

Antwoord.

Tijdens de oproepingcn sedert een tiental jaren, hetzij om de met verlof ontslagen klassen het nieuw geweer te leeren hanteeren, hetzij om de rust te handhaven, evenals tijdens de jaarlijksche schouwing van de miliciens, was er nooit 1 % afval op de binnengeroeperen of opgeroeperen manschappen.

Werden gemachtigd om in den vreemde te verblijven :

669			1893
669	—	—	1894
694	—	—	1895
674	—	—	1896
659	—	—	1897
658	—	—	1898
654	—	—	1899
544	—	—	1900
531	—	—	1901
545	—	—	1902
557	—	—	1903
2	—	—	1904
1	—	—	1905

TOTAAL : 6,657

De verblijfplaats van al die manschappen is gekend en 't meerendeel bevinden zich in streken nabij de grenzen.

15^e Vraag.

De tabel opmaken van de getalsterkte des legers, ondersteld dat de wet van 1902 al hare uitwerkselen had, doch na aftrok van het percent afval, aangenomen door de gemengde Commissie van 1901, en den afval, aangenomen in geval van mobielmaking, insgelijks aftrekkende de officieren, gendarmen, vrijwilligers beneden 18 jaar en niet-strijdenden van alle slag.

Antwoord.

Die vraag kan ik niet beantwoorden. Daarover gaf ik uitleggingen in mijne redevoering ter Kamer der Volksvertegenwoordigers, op 13 December.

Uitgenomen de vragen, den heer Minister van Oorlog gesteld, leverden de beraadslagingen in de afdeelingen weinig belang op.

In de 1^e afdeeling, stemde een lid tegen het ontwerp, omdat de plaatsvervangning wordt behouden en het leger slecht is ingericht; daarentegen

beweerde een ander lid, dat de plaatsvervangiug voordeelig is voor de gegoede standen, alsook voor minder gegoede.

In de 2° afdeeling, verklaarden sommige leden zich tegen het beginsel der plaatsvervangiug; in de 5° afdeeling, eindelijk, komen drie leden op tegen de wijze waarop het leger thans wordt aangeworven; daarentegen meent een ander lid dat het stelsel geenszins nadeelig is voor de arme standen.

Met vier stemmen tegen ééne, keurt de Middenafdeeling het wetsontwerp goed. Zij heeft de eer, Mijne Heeren, u voor te stellen het aan te nemen.

De Verslaggever,
J. DAVIGNON.

De Voorzitter,
E. NERINCX.

